

+ Pomhaj Bóh

Časopis ewangelskich Serbow

Budyšin, julij 1992
7. čisło · Lětnik 42

Bože słowo za nas

Wy wěšće, zo waše džěło w Knjezu njeje podarmo. (1. Kor. 15,58)

Móžno, zo so wy, lubi čitarjo, džiwace, hdyž tute słowo čitaće. Snano měniće, zo je naše džěło – hdyž docyła hišće džěło mamy – husto podarmo. Kak móže tute hrono Swjateho pisma nam potom z pomocu być?

Hdyž našu sadu hišće jónu čitamy, nepadnje nam, zo „džěło w Knjezu“ podarmo njeje. Je to snano naposledk každe džěło, kotraž wukonjamy, njech je to w powołanju, doma abo hdže tež hewak, hdyž je Knjezej a nic čłowjekam činy? Myslu při tym na Pawołowy list na Kolosiskich, hdžež wón pisa: „Wšitko, štož činiće ze słowami abo ze skutkami, to činiće wšitko w mjenje Knjeza Jezusa“ (Kol. 3,17).

Zo bychmy spóznali, što nam naše hrono woprawdže prajić chce, mamy zwisk wobkedźbować, do kotrehož naše hro-

no sluša. Lochko so stanje, zo sada, kotraž je něhdže wuwzata, druhi zmysl dóstanje, hač je poprawom měnjene. A naše hrono steji we wobłuku přemyslowanja japoštoła Pawoła wo dobyću Boha nad mocu zleho a naše horjestaće z mrtwych. Pawoł chce potajkim prajić: Maće wulkotny přichod před sobu: Bože wěčne kralestwo je wam wotewrjene. Waše „džěło w Knjezu“; to, štož za Knjeza činiće a štož za njeho zasadźiće, njeje podarmo, ale přinjeje was Božemu kralestwu bliže. W swojim lišće na Romskich to japoštoł Pawoł tak zwurazni: „Ja mam za to, zo nětčišeho časa čerpjenja hódne njejsu přichodneje krasnosće, kotraž ma so nad nami zjewić“ (8,18).

„Džěło w Knjezu“, to je každe džěło, kotraž za Knjeza činy, a wšitko, štož za njeho zasadźimy, tak horjeka pisach. Tute džěło potajkim podarmo njeje, tež hdyž nam so to tak być zda a my plody našeho džěła za Knjeza njewidźimy. Njeje to tróštna powěsć za nas, tež hdyž tute džěło lochke njeje? S. Albert

Jězba ze serbskim busom 1992

Tute lěto bě jězba ze serbskim busom planowana do Blótow. My wobdźělnicy tuteje jězby zetkachmy so njedźelu, dnja 10. meje, w 7.00 hodź. w Budyšinje.

Jědźechmy přez Wojerecy, Gródk a Choćebuz do Debska (Dobrick), hdžež běše za nas serbska Boža služba postajena. Znaty delnjolužiski Serb knj. Pittkunings běše ze swojim motoriskim do Debska přijel a nas w małej cyrkwičke wutrobnje witaše.

Z kěrlušom 537 „Stań wutroba a spěwaj...“ zahajichmy Božu službu. Liturg a předar běše serbski superintendent knj. farar Albert. Tekst předowanja bě „wěra do Chrystusa“ (1. Jana 5).

Wěra do Chrystusa přeměni čłowjeka, wón so znowa narodži.

Wěra do Chrystusa je lubosć k Bohu a lubosć k blišemu.

Wěra do Chrystusa je dobyće nad swětom.

Prašej so, kak je to pola tebe, je wěra do Chrystusa tebe tež přeměniła? Kak lubuješ ty swojeho blišeho? Chutne prašenje na sebjě samoho. Z kěrlušom 319 „Nětk spěwaj moja duša...“ skónčichmy kemše.

Dale džěše jězba přez rjanu kćejacu stwórbu do Borkow, hdžež bě za nas wobjed skazany. Nasyceni a džakowni za dobry wobjed rozžohnowachmy so

z rjanym hosćencom z mjenom „Blědarńja“ (Die Bleiche) a jědźechmy dale w Blótach hač do Lubina. Tam wopytachmy pomnik Pawoła Gerharda. W cyrkwi při pomniku zetkachmy so zaso z knj. Pittkuningsom, kiž nam tu přednošowaše a na kóncu tež hišće spěw zaspěwa z přewodom na gitarje. Wón přewodžeše nas potom do hosćenca na kofejpicě.

Přichodna stacija po kofejpicu bě Lubnjow. Tam wopytachmy muzej, w kotrymž mózachmy staru železnicu wobdźiwać a sebi stare dokumenty a historiske wobrazy wobhladać. Po tym podachmy so na dompuć a zaspěwachmy sebi w busu P. Gerhardowy kěrluš „Pój, wutroba, a wjesel so na darach Boha swojeho we lubym, lětnim času“ (576). Spěw z jeho 15 štučkami přespěwachmy, přetož jedna štučka je rjeńša hač druha. Tón so hodži tak prawje spěwać w nalětnim času, a tohodla smy sebi runje tutón spěw wuzwolili. Dokelž běše na tutej jězby pomnik Pawoła Gerharda zaplanowany, spěwachmy na tutym dnju jenož jeho kěrluše. Kaž zhonichmy, je wón něhdže 120 kěrlušow zbasnił.

Ducy domoj zastachmy w Kulowje a wotměchmy w ew. cyrkwi wječornu nutrnosć. „Stare je zašto, wšitko je nowe“ (2. list na Kor.) bě tekst předowanja

knjeza fararja Alberta. Z wječornym kěrlušom „Nětk wotpočuje hola...“ (561) skónčichmy nutrnosć a podachmy so dypkownje zaso domoj do Budyšina. Najwutrobniji džak sluša Wirthec swójbe za wšu prócu při přihotach, předewšm knjezej Handrijeje Wirthej jako wjednikaj tuteje jězby. Wón wědžeše wjele powědać wo wjeskach, wo mjenach fararjow tutych wjeskow, wot hdy a kak dotho su tam skutkowali atd. Wjele prócy je naložować dyrbjał, a prajimy jemu hišće raz „Zaplać Bóh“. Tež wutrobnje so džakujemy knjezej fararjej Albertej za předowanje. Bóh dať, zo pojedže 1992 zaso „Serbski bus“.

H.B.

Biblija za serbski lud

3. lětstotk přećiwnje reformacije

Prěnja serbska kniha 17. lětstotka nastawa w Delnej Lužicy. 1610 wuda Handroš Tara, farar w Bjedrichojcach pola Storkowa, „Enchiridion Vandalicon“, štož rěka přeložene telko kaž „Serbska přiručka“. Kniha wobsahowaše wšelake wěcy: krótke rozpisanje serbskeho prawopisa, Lutherowy katechizm, někotre spěwy a cyrkwinske modlitwy. W předsłowje skorži Tara, kak je serbsčina woteběrała w zańdženych lětdzesatkach a zo je serbska rěč do telko wšelakich dialektow rozdžělena.

Pódlu Enchiridiona wužiwachmy so w delnjoserbskich wosadach wjele wšelakich rukopisnych spěwarskich.

Poršiski farar Hrjehor Martini wuda přěnu hornjoserbsku knihu 17. lětstotka. Bě to snadny zešiwk ze sydom pokutnymi psalmami Dawida, kotryž wurdže

1627 jako prihotowanje na wjetši wudawk bibliskeho lekcionara.

Surowa třićečilětna wójna zadžěwa wšitkim dalšim předewzaćam, Serbam Bože słowo w maćernej rěči přinjesć.

Po wójnje běše to Michał Frencel, farar w Budestecach, kiž skutkowaše jako hłowny inspirator při rozšěrjenju serbskeho Božeho słowa. Wokoło 1670 měješe cyły Nowy zakon přeloženy, tola njemóžeše jón čišćeć dać, dokelž njeměješe pjenjenz. Dyrbješe so najprjedy jónu spokojić z wudaćom wšelakich mjenšich bibliskich pismow.

Bohužel njeje w tehdyšim času došlo k wutworjenju jednotnje spisowneje rěče za wšěch Serbow. Tři rěčewědne spisy pokazuja na rozščěpjenje serbskeje rěče. 1650 spisa Lubnjowski farar Jan Chojnan gramatiku na zakładže Choćebuskeho dialekta. 1679 wuda jezuit Jakub Ticin serbsku gramatiku, kiž so na česki přikład zložowaše. 1689 wuda Zacharias Bierling, farar w Poršicach, kni-

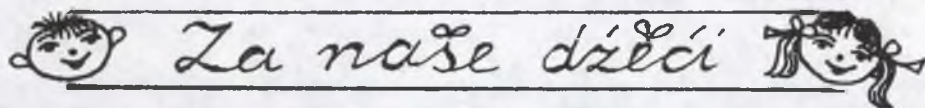
hu, w kotrejž zapisa hornjoserbski ewangelski prawopis po němskim přikładže. Scěwk třoch spisownych rěčow běše, zo nastawachu w přichodnych lětdžesatkach tři wšelake serbske přeložki biblije!

Wažny faktor za dalše wudaće hornjoserbskeho nabožneho pismowstwa běše konkurenca katolskeho a ewangelskeho wěrywuznaća. Wobě konfesiji so prócowašej, duše dobyć ze šěrokim poskitkom nabožnych knihow. 1690 wuda Hawštyn Swětlik, farar w Radworju, katolski lekcionar, štož je kniha z kemašcymi čitanjemi ze Swjateho pisma. 1695 wuda komisija ewangelskich duchownych lekcionar na zakładže Frenceloweho přeložka. Dalše paralelne wudaća nastawachu. Hornjołužiske krajne stawy spěchowachu ewangelske wudaća z wjacorymi stami tolerjemi. Nječinjaču to z dobroćiwosće, ale ze zaměrom, zo njebychu ewangelscy Serbjja wróćopadnyli do ..njekřesćanskeje přiwěry

a katolicizma“. Němska wyšnosť spěchowaše potajkim hižo w 17. lětstotku wudaće serbskich knihow, nic pak z ryzu lubosće napřećo Serbam.

Wo kelko zrudnišo wuwiwachu so poměry w Delnjej Łužicy. 1667 prikaza brniborski kurwjerch zničenje wšěch serbskich knihow a wotstronjenje serbskich předarjow. 1668 dósta Lubinski konsistorij nadawk, wo tym rozmyslować, kak by so serbska rěč najspěšnišo wotstronić hodžała. Je bjez džiw, zo přeřdže centrum serbskich prócowarjow po třićečilětnej wójnje do Hornjeje Łužicy. A tola džěłachu delnjoserbscy fararjo dale na serbskim přeložku biblije. Hakle njedawno je so wuslědžił dotal njeznaty manuskript delnjoserbskeho Noweho zakonja z kónca 17. lětstotka, na kotrymž su wjacori fararjo džěłali.

17. lětstotk njeje Serbam přinjesl wudaće serbskeje biblije. Tola běchu so zakładne džěła wukonjeli, kotřež bórze swoje plody přinjesechu. Jan Malink

 Za naše džěćići

Boži džiw abo mudry kón

Zo su konje mudre stworjenja, je powšitkownje znate. Ale mi so zda, zo bě naš kón wosebje mudry. Wo tym swědči wěrnny podawk, kiž je nam džěćom mać wospjet powědała. Stawiznička je so tež mi tak zalubiła, zo ju do džensnišeho zabył njejsym. Wěčka měješe so tak: Je so to stało w poslednich dwacetych lětach, potajkim před něhdže 65 lětami. Běchmy jedne z tych mało ratarstwow we wsy, kiž město kruwow abo wołow za rólne džěła konja přahachu. Po wšelake symjenja a hnojidla za pola abo womeški za skót mějachmy pak do susodneho Łuha jězdzić. Tam bě sydło a skład Raiffeisenskeho drustwa. Němsce so mjenowaše: „Luga-Quooser Spar-und Darlehnskassenverein“.

Na nazymskim popođnju bě tam nan ze zapřahom dojeť, zo by trěbne wěcy na-

kupiť. Po tym zo bě twory na wóz składl, poda so do bėrowa, zo by so tam wo wšelakim dorěčať. Konja z wozom pak wostaji bjez dohlada wonka stej. Wědžeše džě, zo móže so na swěrne skoćo spušćeć. Nan bě tehdy čestny hamtski předsyda tutoho drustwa. Nimo wšelakich mjerzanjow a bjezsparych nocow jemu tuto zastojnstwo ničo wunjelo njeje. Rozrěčowanje w bėrowje je drje tróšku dlěje trało. Tuž poča wonka čakacemu konj wostudle być. Nimo toho so hižo čmičkaše. Najebać to so pohonč njewróći. Tola tež scěrpnosć konja ma swoje mjezy. A dokelž bě poprawom wulki čas domoj, poča hrać z myslu, hać njeby so snano bjez pohonča na dompuć podať. Puć wšak dosć derje znaješe. Tež poča sebi wěsty być, zo prawy směr tež po čmě zmyliť njeby. Zo ma na prawej stronje puća wostać, bě dawno nawuknyť. Tuž poda so bjez dalšeho

rozmyslowanja na 2 km dothe samostatne pućowanje. Zo wóz njebě wobswětleny, konja dale njemyleše. Awtow a motorskich wšak tehdy hišće wjele njejezdžeše. Po krutym puću čampajo bě wjes Łuh bórze za sobu wostajil. Na zbožo so w prawym času dopomni, zo ma mjez polemí nalěwo do wuskeho „Hłubokeho puća“ zawinyc. To so jemu bjeze wšeho poradzi. Derje bě, zo jemu tam ničoť napřećo njepřijědže. Wysoke brjohi bychu každemužkuli wuwijnjenju zadžěwale. Bórze pak dojeđže k strašnemu městnu. Měješe hłownu dróhu (džensa B 96) přeprěćić a při tym předjězbu wobkedžbować. Tola tež to bjeze wšeho zdokonja. Kaž so sišu, před dróhu zasta a so bližaceho motorskeho nimo pući. Na to hakle dróhu přeprěćić. Wěmy to wěsće, dokelž bě motorski z Chasowa a je staršimaj to sam powědať. Tež hórku „Łóžko“ kón

rys. Isa Bryccyna

bjez čezow přewiny (hdžež džensa wětrnik stej). Tak tež na dalším puću do Chasowa a po wsy dele do přerowa njezajědže ani wo při puću stejace štomy njezaloži. Kaž by jeho njewidžomna Boža ruka wodžila, kón po prawym času znowa nalěwo zawiny a skónčnje zbožownje do domskeho dwora dojedže. Dokelž měješe mać druhi skót wobstarac, zaprah dale kedžbu njeměješe. Wupřehnjenje bě však mužaca wěc. Po času pak bě jej dziwne, zo kón přeco hišće zapřehnjeny na dworje stejše. Skónčnje ze stróželemi zwěsći, zo bě bjez pohonča domoj přijět. Poľna starosće wo muža mać konja wuprahny a do konjenca dowjedže. Nadobo bě tež tón domoj. Poľny hrózbny a stracha bě za zaprahom chwatať. Wuhladawši pak njewobškodženy wóz na dworje a stroweho konja w konjencu wulce woloženy zawola: „Džakowano Bohu“. A mać rozradowana doda: „Je to kaž Boži dziw!“ Mudreho konja pak nan za jeho swěru a wobhladniwosć lubje poplaca a jemu k wječeri poľnu masku wowsa přida. A.G.

Dr. phil. Herman Šleca 1892–1948

Njehamy zabyć, ale přeco zaso spominać na Serbow, kotřiž su z maľych poměrow přišli a su so dyrbjeli přez swoje samotne džěto bjez pomocy staršej kublać a na sebi džělać, zo bychy mólhi w žiwjenju lěpje skutkować a wjace docpěć, wosebje pak na tych, kotřiž su za naš serbski lud woporliwje a njesprócnjwe džěłali. Woni z toho zwjetša njemějachu žane připóznace, wosebje nic pola Němcow, ale jenož čeze. Ale jich lubosć k našemu narodej běše wjetša. K tajkim wosobinam słušeše tež dr. Herman Šleca. Narodži so 7. julija 1892 w Droždžiju jako syn knježeho pohonča. Dokelž bě jara nadarjeny, bu na doporučenje swójeho wučerja na Krajnostawski wučerski seminar w Budyšinje pósłany. Po wuspěšnym skónčenju seminarskeho studija skutkowaše jako pomocny wučer w Bukecach. Po tym zložil pruwowanje z wuznamjenjenjom, tak zo měješe prawo, na Lipsčanskej uniwersisce dale studować. Wón pak džěše 1918 na studij filozofije do Prahi a promowowaše tam 1923 z džěłom „Dr. Jan Pětr Jordan, jeho žiwjenje a skutkowanje“. Šleca bu 1919 wuzwolony za hłowneho staršeho schadžowanki a jemu so poradzi, wutwaric Zwjazk serbskeho studentstwa jako kruty cyk. Wón běše tež jeho přeni předsyda. Hromadže z Markom Smolerjom a Janom Skalu založi přenju serbsku sokolsku jednotu. Při tutym swójom džěle dyrbyeše so stajnje rozestajeć z wosebje Serbam nje přecelisce zmyslenymi organizacijemi kaž Stahlhelm, kotrež ze wšěmi srědkami přećiwu Sokolej wustupowachu. Šleca napisa tež serbsku čelozwučowan-

sku terminologiju, kotraž w čišću wurdže z mjenom „Prěkuš“, a dale tež sokolski spěwnik. Wot 1924 džěłaje jako sekretar Domowiny a mjez druhim tež jako jednaćel Serbskeho sokolskeho zwjazka w Budyšinje. Jara wjele drobneho budžicelskeho džěla w narodnje wohroženych džělach Łužicy je tehdy wukonjať. Organizowaše Domowinske zajězdy, sokolske zľety, zajězdy towarstwow a džiwadźelných skupin do Delnjeje Łužicy. Wosebje wulka ščuwańca přećiwu njemu započa so po VII. wšosokolskim zľěce w Praze w lěće 1926, na kotrymž so 150 Serbow wobdžěli. Wokřesny hejtman w Budyšinje žadaše sebi tehdy wot dr. Šlecy, zo ma hnydom swoje džěto jako sekretar Domowiny zložic, hewak wuwjedže hižo předležacy rozkaz zajeća dla wulkopřeradnych deliktow. Wot sakskeho ministerstwa šulstwa wotpokaza so próstwa, zo by mólhi zaso we Łužicy jako wučer skutkować. Dósta přikaz, w jednej šuli pola Lipska hnydom městno nastupic. Z tym bu izolowany a z Łužicy wotstronjeny. W haprleji 1933 bu dr. Šleca ze šesćomi serbskimi prócowarjami zajaty dla wulkopřerady, kotraž so na tute dycki zložowaše: skutkowanje w Sokole, počahi k českosłowakskej sokolskej organizaciji, skutkowanje na škodu Reichswehr a Stahlhelm atd. Proces však so potom njepřewjedže. Wšitke tute njepřestawace wojowanja, krjudowanja a přescěhowanja podrychu jeho strowotu, a jeho něhdyša zmužitosć bu zlemjena. Wot 1946–1948 skutkowaše jako wučer we Warnočicach na přenjeje serbskej wyšej šuli a pisaše tež sobu na trěbnych wučebnicach. Dr. Šleca słušeše do najbóle wuraznych postavow serbskeho žiwjenja po přenjeje swětowej wójnje. Wón zemře 26. měrca 1948 a bu pochowany w Budyšinje na Hrodžišku w Smolerjec swójbny mrowje, wšako bě přichodny syn Marka Smolerja, z kotrehož najstaršej džowku Ludmilu bě woženjeny. Tež wona bu tam 1982 pochowana.

Cyž

Wilfried Jahns njebohi

2. meje je w Drježdžanach zemřel 64 lět stary operowy a koncertowy spěwar Wilfried Jahns. Wón bě Němc, bě pak přećel Serbow a je prjedy sobu skutkowať w NSLDž a w ansamblu. Wón je tam sobu spěwał, ale tež młodych ludži hłosnje wukubtať. Wón wobknježeše pólsku řeč, a tak jemu čezko njepadny, sebi něšto serbskich znajomoscow přiswojic. Serbske nowiny su 11. meje jeho zaslužby hódnoćili. Ale tež my ewangelscy Serbja rady na njeho spominamy, přetož wón bě přeswědčeny křesćan, a hdyž wón přińdže do Bukečanskeje wokoliny, zo by swój lětni wjesny koncert před starej hajnkownju w Žornoskach přihotowať, je tež mje wopytať a so rady ze mnu rozmoľwjať. Wšak je po-

rdajnje Pomhaj Bôh čitať, tež w času jeho čezkeje chorosće, kotruž dyrbyeše w poslednich lětach přećerpjeć.

Za křesćansku zmyslenosć swójbny swědči tež fakt, zo su w smjertnym nawěšku wozjewili Ochranowske heslo za 2. meju, za džerň, na kotrymž wón džěše na Božu prawdu: „Ty sy moju dušu wot smjerće wutorhnyť, mojej woči wot sylzow, moju nohu wot pada.“ (Psalm 116, 8). Njeh wón wotpočuje w měrje!

Gerat Lazer

Michalska cyrkej a jeje wosada

(pokročowanje)

Wulku pomoc nazhoni město při natwarje wot wobdylerjow wokolnych wjeskow. W lětach po wulkim zničanju hač do l. 1640 bě Pětrowa wosada hósć w Michalskej cyrkwi. 1. adwenta bu wona drje swobodna, njemóžeše pak so buram při wšem přepodać, přetož chcyše ju dekan za katolskich Serbow měć. Jednanja so dljachu. Hakle na kurwjerchowu wukaz móžachu ewangelscy Serbja po třinaće a štwórc lěće wosyrocenja zaso do swójeho Božeho doma začahnyć. Nětko přidoby rada města za Michalsku wosadu wjele nowych wjeskow. Nimo tych, kiž hižo wot l. 1619 k njej słušachu (Čichońca a Wonjow běštej so najskerje spalitoj), přidružichu so Delnja Kina, Bozankecy, Cyžecy, Rabocy, Torońca, Brězow (Zřěšin drje bě tež zničeny). Tež wsy, kiž džens hižo do Michalskeje wosady njestlušeja, přizamknychu so: Wysoka a Sowrjecy (z Bukec), Bošecy, Kumšicy a Konjecy (z Poršic), Ješicy (z Malešec), Lubjenc, Bónjecy a Dženikecy (z Budestec). Nadžanecy a Jenkecy běchu w tehdomnišem času hosćo, a Dobruša přidružichu hišće Serbja z předměstow „z lubosće“. Tehdom dožiwi wosada swj. Michała wulki rozkčew.

Tež cyrkej dósta zaso nowy blyšč. W l. 1666 kupi so nowy zwón, 1682 natwari so třecha z cyhelow, 1685 nowe wěžowe krónowanje a 1693 wuhotowa so nowy woľtarny natwar. Blidar Joachim Stöckel a moler Sigismund Kauderbach běštaj jeho mištraj. Najskerje zatwarichu so hižo w l. 1692 přenje ľubje, a w l. 1792 dósta cyrkej nowe byrgle. 1892 přińdžechu tři nowe zwony na wěžu, late wot lijernje Werner z Maľeho Wjelkowa.

Něštožkuli zajimaweho móžeše so přez twarske džěla nazhonic. Tak namakachu so při znowakryću wěžineho kónčka w juliju 1921 w kuli štyri lisćiny a 36 twjerdych pjenjow z lětow 1685, 1746 (15. julija tutoho lěta bě blysk do wěže dyřiť, tak zo dyrbyeštej so chorhojčka a knefl wotewzac a deleka wuporjedzić), 1856 a 1876.

W l. 1892 dyrbyeše so zaso na Michal-

skej cyrkwi twarić. Po přeću mějachu so nowe byrgle zatwarić. Město dotalnych třoch łubjow postajištej so dvě jara rumnej w cyrkwi. Z prawom so wobžarowaše, zo zatwarištej so z tym wobě južnej woknje, přez čož so cyrkwi wjele swěcy wza.

Kak postajowaše wosada swj. Michała měščanski wobraz, wuchadža z noticy chroniki. Tam čitamy: „Hdyž běchu serbske Bože služby ke kóncej, běchu hasy čorne z kemšerjemi. Tohodla wočinichu tež njedzela w tym času chwilu wobchody.“ W cyrkwi dosahachu lědma městna, a přičinichu so na ławki čisla, kiž poskičichu so wosadnym.

Město rjaneho barokoweho wołtarja postaji so při wobnowjenju nowogotiski, zo by so jednotny stil zachował. Tola hižo w l. 1932 dóstaštej stary wołtar kaž tež historiska dupa zaso swoje městno. Padnjeni wojacy přenjeje swětoweje wojny česćachu so z tym, zo přičinichu so na woběmaj stronmaj wołtarja tafle z jich mjenami.

(Pokročowanje slěduje.)

Přispomnjenčko

Mi so zda, zo w nětčišim času kóždy jenož hišće na sebje myslí. Wězo móžeće mi prajić, zo je to hižo přeco tak było, ale njeje so to w poslednim času posylnito? Mam začič, zo je hanjenje za pjenjazami džensniši dzeń to, štož nas najbóle zaběra. A zo bychmy prawje bórze k wjele pjenjazam přišli, so přećiwu druhim stajimy. Na druhého so při tym nje-dziwa a jeho zajimy so při tym njewobkedžbujaju. Njewěm, hač je to wopravdže tak, ale za mnje to wěste zjawy wobkruća. Njemóžu tež prajić, što je wina na tym. Druhdy sej myslu, zo je to snano zasada wičneho hospodarstwa, ale wo hospodarstwje ja přemało rozumju a tohodla to tež dopokazać njemóžu a tež nochcu.

Swjate pismo nam praji, zo mamy na druhého a na to, štož jemu přisteji, bóle dziwać. Kóždy křesćan znaje drje Jezusowu kaznju „Lubuj swjate blišeho kaž samoho sebje“. A Jezusowe słowo „Štož sće sćinili jednemu z tutych mo-

jich najmjeńšich bratrow, to sće mi sćinili“, je runje tak znate. W duchu Swjateho pisma praji Ambrosius z Mailanda: „Štož wot swjateho sobučłowjeka njeprawdu njewotwobara, ma runje tajku winu kaž tón, kotryž njeprawdu čini.“ My, kotřiž so křesćenjo mjenujemy, njesměmy zabyć, zo je Swjate pismo za naše žiwjenje z normu.

To pak njemělo jenož za nas, kiž do Boha wěrimy, ze zasadu być. Kóždy by so po tym zadžeržeć dyrbał – a jeli nic, dokeľž ma so po Božej woli –, potom dokeľž sebi wuwědomi, zo kóždy z nas kóždeho trjeba. Smy mjez sobu zwjazani kaž džěle rječaza mjez sobu. Jeli smy to spoznali, potom njemóžemy jenož na nas a na naše derjeměće myslić.

S. Albert

Naše nowiny a časopisy před 100 lěta

Z Nosaćic. Njedzela tydženja džeržeše tu naš kněz farar **Domaška** swoje wot-salne předowanje a rozohnowa so z wutrobnym „božemje“ w Božim domje wot swjateje lubeje wosady. 43 lět do toho je wón mjez nami duchownske zastojnstwo zastarał, je wjetšinu našeje wosady křičił, konfirměrował, zwěrował a wšitke domy wopytował. So wě, zo je při jeho džěle a w tak dołhim zjednoćenju jeho wutroba z nami hromadže zrostła a zo bě tohodla džěle za njeho a za nas čezke. Naša wosada je jemu při jeho woteńdženju swoju lubosć z rjanymi a wosobnymi darami wopokazała. W lubosći smy so wot našeho dušepastyrja džělili, a hdyž tež jeho wočko nas nětko wjace na swjatym měsće njestrowi a jeho słowo nas wjace k dobremu njenapomina, wón a jeho 43lětno skutkowanje tola mjez nami zapomnjene njebudže. SN, 2. julija 1892

POWĚŚĆE

Přednošk wo Israelu

Z wulkim zajimom smy čitali w haprlejskim wudaću PB wobšěrnú rozprawu br. Měrcina Taranka wo jeho wjacetydženskim přebytku w Israelu. Wěrimy jemu rady, zo „z wutroby poľnym džakom na tute wozbožace dny spomina“. Zawěsće by so nam podobnje zešlo.

Jako hódne wudospołnjenje swjateho nastawka poskići nam 29.4. na Michałskej farje swoje wideosobrazy wo tutym wulkim pućowanju.

Jimaca je krasnoće židowskeho kraja kaž tež njewustawaca próca wobydlerjow wo zlejšenje plódnosće domjaceje role. Wo tym swědči tež zwěšćenje, zo je to jenički kraj, hdžež puscina přez pilnosć čłowjeskeje ruki woteběra.

Hladajo na rozestajenje z wukrajnikami pola nas, měła tež jich wutrobita hospodliwosć a přećelna přichilnosć nas k nowemu rozmyslowanju pohnuć. Wosebje

ważnje a wutrobu křesćana jimace běchu nam wězo wobrazy wo městach a městnach, hdžež je něhdy naš Zbožnik pućował, skutkował a njewinowaty čerpeł. Dale zhonichmy tež mnoho wo džensnišim nabožnym žiwjenju Židow. Smy br. Tarankej wulce džakowni, zo je nam tutón dotal mało znaty kraj na tak wustojnje wažnje zblížil. Je to nimoměry wažnje za zrozumjenje a dorozumjenje ludow mjez sobu w džensnišim napjatym času. Skónčnje smy wšitcy stworjenja jednoho Boha.

Dalše zarjadowanje wo kraju a jeho problemach budže nazymu.

A. Grofa

ČSFR. Českosłowakska husitska cyrkej a Českosłowatska ewangelska cyrkej w ČSFR wobhladujetej so mjez sobu jako „džělej jednoho jeničkeho Chrystusoweho čěla“. Wonej tež křćenicu a ordinaciju mjez sobu připóznawatej. Bože wotkazanje móže wěriwy jedneje z tutych cyrkwjow tež w druhej sobu swjećić. To je so mjez woběmaj cyrkwjomaj wobzamknyło.

Bratrowska cyrkej a katolska cyrkej w Českej a na Morawje so jako bratřa a sotry w Chrystusu wobhladujetej a křćenicu mjez sobu připóznawatej.

Přeprašujemy

5. 7. – 3. njedzela po Swjatej Trojicy

10.00 hodž. kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinje w Michałskej (Albert) w samsnym času Boža služba za džěći 11.45 hodž. nutrnosć w rozhłosu 13.30 hodž. kemše w Budestecach (Albert)

19. 7. – 5. njedzela po Swjatej Trojicy

11.45 hodž. nutrnosć w rozhłosu

26. 7. – 6. njedzela po Swjatej Trojicy

10.00 hodž. čitanske kemše w Bukecach (Soba)

2. 8. – 7. njedzela po Swjatej Trojicy

10.00 hodž. kemše w Budyšinje w Michałskej (Albert) w samsnym času Boža služba za džěći 11.45 hodž. nutrnosć w rozhłosu 13.30 hodž. kemše z Božim wotkazanjom w Budestecach (Albert)

Wuproš sej Božo žohnowanje za swoje džěto, njewočakuj pak, zo je Bóh tež hišće sćini.